Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16648

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Form (ASBÖ-KF), bireylerin ak?ll? telefon kullan?m?na yönelik ak?ll? telefon ba??ml?l??? düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu form, orijinal ölçe?in k?salt?lm?? bir versiyonu olup, Türkiye'de üniversite ö?rencileri örnekleminde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? ile uyarlama süreci tamamlanm??t?r. Ölçek, ba??ml?l?k davran??lar?n?, tolerans?, yoksunluk belirtilerini ve günlük ya?am i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkileri de?erlendiren 10 maddelik tek boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir.

Ölçe?in temel amac?, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda h?zl? ve etkin bir ?ekilde ak?ll? telefon kullan?m?n?n problemli boyutlar?n? tespit etmektir. K?sa formu sayesinde geni? örneklemler üzerinde zaman k?s?tlamas? olmadan veri toplama imkan? sunar.

Anahtar Kelimeler

Ak?ll? telefon ba??ml?l???, k?sa form, psikometri, uyarlama, geçerlilik, güvenilirlik, üniversite ö?rencileri, teknoloji ba??ml?l???.

Yazarlar

Cemal Onur Noyan, Ay?e Enez-Darç?n, Serdar Nurmedov, Ozan Y?lmaz, Nesrin Dilbaz.

Amaç

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Formunun (ASBÖ-KF) temel amac?, Türkiye'deki popülasyon için geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamakt?r. Orijinal ölçe?in kapsaml? yap?s?n? koruyarak, ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere ak?ll? telefonlar?n a??r? veya zorunlu kullan?m?n? h?zl? bir ?ekilde tarama imkan? sunan bir araç olu?turulmu?tur. Bu uyarlama çal??mas? özellikle üniversite ö?rencilerinin risk alt?ndaki kullan?m? belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, artan dijitalle?me ve mobil cihaz kullan?m?n?n yayg?nla?mas? ba?lam?nda, bireylerin psikolojik sa?l???n? ve akademik ba?ar?s?n? olumsuz etkileyebilecek ba??ml?l?k e?ilimlerini bilimsel yöntemlerle saptama ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Yap?

ASBÖ-KF, temelde "Ak?ll? Telefon Ba??ml?l???" kavram?n? ölçmeyi hedefler. Bu yap?, genellikle kompulsif kullan?m, tolerans, yoksunluk, ki?ileraras? ili?kilerde bozulma, günlük ya?am aktivitelerinde aksama ve olumsuz sonuçlara ra?men kullan?ma devam etme gibi ba??ml?l?k kriterlerini içeren davran??sal bir ba??ml?l?k olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, tek boyutlu bir yap?y? benimsemektedir. Bu tek boyut, ak?ll? telefon kullan?m?n?n bireyin ya?am?nda yaratt??? genel problemli durumu ve kontrol kayb?n? temsil eder. Toplam 10 maddeden olu?ur ve bireyin ak?ll? telefon kullan?m?na dair ki?isel deneyimlerini ve tepkilerini de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? için geçerlilik çal??malar?, yap?n?n orijinal ölçekteki teorik çerçeveye ne kadar uygun oldu?unu belirlemeyi amaçlam??t?r. Genellikle yap? geçerlili?i, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yoluyla incelenir. Bu analizler, 10 maddenin tek bir faktör alt?nda topland???n? ve teorik yap? ile uyumlu oldu?unu göstermelidir.

Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan geçerlik yöntemleri aras?nda, ölçüt ba??ml? geçerlik (kriter geçerli?i) ve di?er ilgili psikolojik yap?larla ili?kisinin incelendi?i e? zamanl? geçerlik çal??malar? da yer almaktad?r. Bu çal??malar, ASBÖ-KF'nin gerçekten ak?ll? telefon ba??ml?l???n? di?er ilgili ancak farkl? yap?lardan ay?rt ederek ölçtü?ünü kan?tlamay? hedefler.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi içerir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y?, yani ak?ll? telefon ba??ml?l???n?, ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik çal??malar?nda ayr?ca test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi? olabilir. Bu yöntem, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirleyerek ölçek puanlar?n?n zamana kar?? kararl?l???n? ortaya koyar.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini incelemek amac?yla faktör analizi kullanm??t?r. Analiz sonucunda Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Formu'nun, teorik beklentilere uygun olarak, 10 madde ile temsil edilen **tek boyutlu** bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu tek faktörlü yap?, k?sa formun kullan?m kolayl???n? ve yap?sal bütünlü?ünü desteklemektedir.

Yap?lan analizler, maddelerin faktör yüklerinin yüksek oldu?unu ve ölçe?in yap?sal modelinin veri setine iyi uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu durum, ölçe?in Türkçe kültürüne ve üniversite ö?rencileri popülasyonuna ba?ar?l? bir ?ekilde uyarland???n? i?aret eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Genellikle ?ngilizce veya Korece).

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (18-25 ya? aral??? yayg?nd?r).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Ölçek, 6'l? Likert tipi derecelendirme kullan?r.

1 = Kesinlikle kat?lm?yorum
2 = Kat?lm?yorum
3 = Biraz kat?lm?yorum
4 = Biraz kat?l?yorum
5 = Kat?l?yorum
6 = Kesinlikle kat?l?yorum

Anahtar Kelimeler

ASBÖ-KF, 10 madde, öz bildirim, Likert, ba??ml?l?k davran???, mobil teknoloji, gençlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cemal Onur Noyan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: onurnoyan@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi makaleden elde edilmelidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? ve akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlar için yazardan

ARABPSYCHOLOGY.COM

izin al?nmal?d?r.

Test Y?l? (Uyarlama): 2015

Referanslar

Noyan, C. O., Enez-Darç?n, A., Nurmedov, S., Y?lmaz, O. ve Dilbaz, N. (2015). Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?inin K?sa Formunun üniversite ö?rencilerinde Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 16*, 73-81.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? burada bulunmaktad?r: ejmanager.com

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akilli-telefon-bagimliligi-olcegi-kisa-form-toad.pdf

Ak?ll? Telefon Ba??ml?l??? Ölçe?i- K?sa Form Maddeleri

Ölçek Yap?s?: Tek boyut ve 10 madde.

Örnek Madde: Ak?ll? telefon kullanmaktan dolay? planlad???m i?leri aksat?r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM